

116. Afschaffing aftrekbaarheid toevoeging aan fiscale oudedagsreserve (FOR)	
Thema	Commissie Regulering van werk
Doel	Komen tot een meer gelijke fiscale behandeling van arbeid voor werknemers in loondienst, IB-ondernemers en dga's. Tegengaan gebruik voor belastinguitstel. Reële oudedagsvoorzieningen dienen extern te worden ondergebracht.
Omschrijving van de maatregel	
<ul style="list-style-type: none"> Afschaffing van de mogelijkheid om aan de FOR toe te voegen. 	
Achtergrond/ratio	
<ul style="list-style-type: none"> De FOR is een faciliteit in de inkomstenbelasting (artikel 3.53, eerste lid, onderdeel c, en artikel 3.67 e.v. Wet IB 2001). In het kader van het uitfasen van het pensioen in eigen beheer (PEB) is ook het afschaffen van de FOR aan de orde gekomen. De FOR is een fiscale reservering voor de oude dag, die echter geen zekerheid biedt dat daadwerkelijk zal kunnen worden genoten van uitkeringen uit deze reservering, omdat de reservering verloren gaat bij slechte resultaten (al dan niet in combinatie met consumptieve onttrekkingen). Toevoeging aan de FOR is een papieren handeling waarvoor – in tegenstelling tot premies voor lijfrenten – geen middelen aan de onderneming hoeven te worden onttrokken, zodat deze beschikbaar blijven voor investeringen. De FOR wordt in ongeveer de helft van de gevallen uiteindelijk niet aangewend voor een oudedagsvoorziening en heeft daardoor vaak alleen het effect van belastinguitstel. Als er uiteindelijk geen lijfrente wordt aangeschaft, wordt er op het moment van staking van de onderneming afgerekend over de FOR, maar dan is er wel belastinguitstel verkregen en bovendien bestaat dan een groter risico dat de over de vrijval van de FOR te betalen belasting niet kan worden betaald. Na het afschaffen van de FOR blijft het mogelijk om de stakingswinst van een onderneming (gedeeltelijk) belastingvrij om te zetten in een lijfrente (stakingswinstlijfrente). Ook op die manier kan in een onderneming opgebouwd vermogen worden omgezet in een reële externe oudedagsvoorziening. De mogelijkheid om als ondernemer een reële oudedagsvoorziening op te bouwen blijft bestaan, door te sparen in de zogenoemde derde pijler (kwalificerende lijfrenteproducten e.d.) en de stakingswinstlijfrente. Het voordeel voor de ondernemer is dat de lijfrente z'n waarde houdt, ook als het onverhoopt niet goed gaat met de onderneming. SEO Economisch Onderzoek concludeerde in 2017 in de Evaluatie fiscale ondernemingsregelingen dat in termen van doelmatigheid deze regeling relatief duur is qua lasten en uitvoeringskosten. Ook is het de vraag of deze regeling het ondernemerschap stimuleert. Het gebruik is in bepaalde sectoren, zoals de landbouw en groot- en detailhandel, hoog wat vraagt om een meer sectorspecifieke benadering om de effectiviteit en doelmatigheid van de regeling in beeld te brengen. De evaluatie schetst als beleidsalternatief om de regeling af te schaffen. De Commissie Van Dijkhuizen heeft voorgesteld om een sanctie toe te passen, wanneer de reserve niet gebruikt wordt voor de aankoop van een lijfrente. De Commissie Regulering van Werk heeft voorgesteld om de huidige ondernemersfaciliteiten volgens een herkenbaar tijdpad met spoed af te bouwen. 	
Effecten	
Economie	Door afschaffing verdwijnt een (ondoelmatig) belastingvoordeel voor IB-ondernemers. Hierdoor wordt het minder gestimuleerd om als IB-ondernemer werkzaam te zijn en – omdat de prijzen bij toekomstige opdrachten zullen stijgen – om een IB-ondernemer in te huren.
Begroting	De structurele opbrengst van het afschaffen van de FOR bedraagt circa € 80 miljoen per jaar.
Overig	N.v.t.
Uitvoeringsaspecten	De maatregel werkt complexiteitsverlagend voor de Belastingdienst. Dit is in beginsel een vereenvoudiging in het toezicht. De maatregel leidt tot aanpassing van de systemen. Er is sprake van een eenvoudige structuurwijziging.